

82916081

יש חיה כזאת

לצד לימודים עיוניים, תלמידי
המגמה ללימודי מדעי הרפואה
הווטרינרית באשל הנשיא מטפלים
בבעלי חיים ומשתתפים בניתוחים
// עודד בר-מאיר, 38

התלמידים ליד שולחן הניתוחים. צופים ומטייעים לצוות הרפואי

לומדים בחדר הניתוחים

במרפאה החדשה שתיפתח בעוד כמה ימים בכפר הנוער אשל הנשיא, הראשונה מסוגה במוסד חינוכי, תלמידי המסלול ללימודי מדעי הרפואה הווטרינרית לומדים הלכה למעשה כיצד לטפל בבעלי חיים • לצד לימודים עיוניים, הם מתנסים בעבודה במרפאה, מסייעים לרופאים ולצוות, ואף משתתפים בניתוחים • "זה הרבה יותר מעניין ממקצועות אחרים", אומרת גילי ביתן, בוגרת המחזור הראשון של המגמה

עודד בר-מאיר // צילום: הרצל יוסף

מעניין ומסקרן

גילי ביתן (18), תושבת להבים, סיימה לפני חודשיים את המסלול ללימודי מדעי הרפואה הווטרינרית. "האמת היא שכאשר הציגו בפנינו, כשהיינו בכיתה ט', את המגמות השונות בחטיבה הע' ליונה בכלל רצייתי ללמוד קולנוע, תקי שורת ורדיו. לא היה לי כלב בבית. היו לי רק שתי חתולות וגם איתן היחסים לא היו מי יודע מה, 'שלוש, שלוש' והו. לא יותר מזה. גם מאוד פחדתי מכלבים".

אז למה בחרת לבסוף ללמוד במגמה? "באיזשהו שלב רצייתי ללמוד ביו רפואה, ואז התלבטתי בין וטרינריה לבין לימודי קולנוע ובסוף הלכתי על לימודי די וטרינריה. בדעבר, זו הייתה החלטה טובה. אגב, הלימודים האלה גם גרמו לי לא לפחד מכלבים. יש לי עכשיו כלב בן שנה וחצי".

ביתן נזכרת ביום הראשון של הלימודים מוריס כשהיא וחבריה למגמה נשאלו למי יש כלב בבית, והיא הייתה היחידה בכיתה שלא הרימה את היד. את העבורות המעשיות שלה במסגרת הלימודים היא עשתה על הכלבים של הדורים שלה.

אליהם, וזה מאוד מעניין אותי לבוא ול' עזור להם משום שאני יודעת שהם לא יכולים לעזור לעצמם ושהם צריכים אותנו".

את אוהבת בעלי חיים מאז שאת ילדה או שזה משהו שהתפתח מאוחר יותר?

"לא. כשהייתי קטנה חששתי יותר מבי עלי חיים. היה לי פחד מכלבים, ואו לפני כמה שנים הבאנו כלב הביתה ותחושת הפחד נמוגה לאט לאט, והתאהבתי בכ' לבים, בפרט, ובבעלי חיים, בכלל".

באשר לעתידה בתחום הטיפול בבעלי חיים, היא מציינת, "זה משהו שמעניין אותי ואשקול בעתיד. עדיין לא החל' טתי לגבי העניין הזה, אבל אני בטוחה שלתחום הזה יהיה מקום בחיים שלי. אני מתחברת למסלול הזה ואוהבת אותו, ואם יתאפשר לי, אני אפילו רוצה לשלב את התחום הזה במסגרת יחידת עוקץ או להיות כלבנית. זה ממש מעניין אותי".

היית רוצה להיות רופאה וטרינרית?

"אני חושבת שאלמרד ואשקיע בתחום הזה. לגבי זה שאהיה רק וטרינרית ושזה יהיה המסלול היחיד בחיים שלי, אני עוד בהתלבטויות".

הראשונה והיחידה בארץ המוקמת בתוך מוסד חינוכי. כשפוקדים את המרפאה, שתחל לפ' עול בעוד כמה ימים כחלק בלתי נפרד ממערכת הלימודים, אי אפשר שלא להתרשם מהציוד המתקדם שנמצא בה: שולחנות ניתוח מצווחחים, תאורה המותאמת לניתוחים, כלי ניתוח - ממש כמו בכל בית חולים. אם תרצו, ד"ר רו' ליטל 2022.

כמו אחים

אמילי פופוב (17), תושבת באר-שבע, עתידה לעלות בשבוע הבא לכיתה י"ב, אלא אם תהיה שביתה ואז גם היא, כמו מרבית התלמידים, תישאר בכיתה. "בתכל'ס, אני אוהבת טבע, אוהבת ים, אוהבת בעלי חיים ואוהבת לטייל. אוהבת לזרום עם החיים", היא מספרת על עצמה.

מה הביא אותך לבחור ללמוד במס' לול של מדעי הרפואה הווטרינרית?

"אני מאוד אוהבת בעלי חיים. אני חו' שבת שבעלי חיים הם כמו אחים שלי. תמיד מקשיבים. יש לי חיבה מטורפת

ספק אם כלבת הגולדן רטרי בר לולה יודעת שהיא עושה היסטוריה בזמן שהיא משתרעת על שולחן הניתוחים במרפאה הווטרינרית החדשה בבית הספר בכפר הנוער אשל הנשיא. אמילי פופוב, גילי ביתן ואיתן סיבוני, תלמידי המסלול ללימודי מדעי הר' פואה הווטרינרית בבית הספר, מתרג' שים לפגוש את לולה, בת ארבע, והיא מתמסרת להם בחרווה.

כשתלמידי המגמה, מלווים במור' תם, ד"ר ענת ליכטר-פלד, עוטים את החלוקים הכחולים ומצטיידים בס' טטוסקופים, לולה מכשכשת בזנבה וקו' פצת בהתלהבות על שולחן הניתוחים כדי לעבור בדיקה שגרתית.

התלמידים עצמם מתרגשים לא פחות מהמעמד.

סוף סוף גם הם עושים היסטוריה במע' רכת החינוך. עוד רחוקה הדרך עד שהם יהיו וטרינרים, אם בכלל, אך בינתיים הם היחידים בארץ שמסגרת הלימודים שלהם כוללת ניתוחים בבעלי חיים.

המרפאה באשל הנשיא, שהוקמה עבור תלמידי מסלול לימודי מדעי הרפואה הווטרינרית, היא המרפאה הווטרינרית

התלמידים עם הכלבה לולה. מסלול לימודים מיוחד

ללמוד תחום חדש לחלוטין, שעד אז בכלל לא ידענו עליו שום דבר. תמיד אהבתי חיות וזה נשמע לי טוב."

בראייה לאחור, איך אתה רואה את הלימודים האלה?

"זו הייתה הבחירה הכי טובה שעשיתי, חד משמעית. היה ממש כיף. היה שווה את זה. מבחינתי אלה היו לימודים הרבה יותר מעניינים מללמוד מקצועות קונ' בנציונליים כמו מתמטיקה והיסטוריה."

אתה חושב על קריירה של וטרינר בעתיד?

"האמת שאני רוצה להיות וטרינר בע' תיד. אני מתכנן ללמוד את המקצוע הזה ולהיות רופא וטרינר."

רגע לפני שהיא עומדת להתחיל את שנת הלימודים, שפתיחתה נכון לעכ' שיו עדיין בספק, אמילי פופוב מציינת, "אני מאוד מצפה לניתוח של בעל חיים כלשהו. הכי מעניין יהיה מבחינתי לנתח איזה בעל חיים גדול. יהיה מאוד מעניין לנתח לב או מוח של סוס או פרה. זה יהיה הכי מטורף עבורי."

גם גילי ביתן חולמת לנתח בעל חיים. "ניתוח של סוס זה בגדר של חלום רטוב ופרוע. חוויונו בעבר ניתוחים של כלב וחי"

אני מדברת. חשבו שאני בכלל ממצייאה דברים. ההורים שלי דווקא תמכו בי, הת' להבו והתרגשו נוכח הבחירה שלי, שהיא לכל הדעות יוצאת דופן מסוגה."

אף שבצה"ל לא בדיוק ידעו איך להת' מורד עם המלש"בית (מועמדת לשירות ביטחון) הצעירה, בעלת רזומה של ליי מודי וטרינריה, גילי ביתן לא מוותרת והיא מתעתדת להישאר בעולם הרפואה ובכוונתה לשרת בתפקיד פראמדיקית או חובשת.

נוסף על כך, היא אוהבת מוזיקה, ומי' לדותה היא שרה ומנגנת בגיטרה, ובש' לב מסוים היא אפילו חשבה על קריירה בתחום. ואולם, בשלב זה המוזיקה תיאלץ להישאר תחביב והיא מעדיפה להיות ר' פאה מנתחת.

חולם לנתח נמר

איתן סיבוני (18), תושב להבים אף הוא, בוגר מגמת לימודי וטרינריה, מתגאה בהיותה אחד מבוגרי המחזור הראשון של המגמה. "כאשר הציגו לנו לפני שלוש שנים את המגמה, זה מאוד סיקרן אותי", הוא מספר השבוע. "פתאום מציעים לך

ללמוד את התחום הזה. זה הרבה יותר מעניין ממקצועות לימוד אחרים."

את מתכוונת לפצוח בקריירה של וט' רינרית בעתיד?

"אני יותר בכיוון של רפואה אנושית, כלומר להיות רופאה של בני אדם. זה עולם מטורף. האמת שגם רפואה קונבי נציונלית וגם רפואה וטרינרית הן עול' מות חופפים, וזה מאוד מעניין. לפעמים אתה יכול להבין דברים ברפואת האדם כשאתה מתעסק ברפואת בעלי חיים. זה לא כל כך רחוק זה מזה. לפעמים יש מה' לוח לבעלי חיים שגם עוברות לבני אדם. כשהתחלתי את הלימודים פחדתי מוות מכלבים ולא ראיתי שום אופציה בכיוון של וטרינריה. עכשיו אני בכיוון של רפואה אנושית, אבל אם אבחר ללכת לתחום הווטרינריה, אז אתמקד בטיפול בסוסים. זה יותר מעניין בעיניי."

איך מגיבים בסביבתך ובמשפחתך על הבחירה שלך ללמוד לימודים לא שגרתיים כאלה? לא הרימו גבה?

"הייתי במיונים לקראת השירות הצ' באי וגם למכונות, ובכל פעם שאלו אותי מה אני לומדת בבית הספר, וכשהשבתתי שאני לומדת וטרינריה, לא הבינו על מה

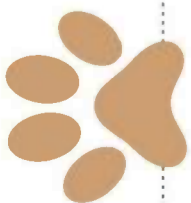
"רציתי יותר להבין על בעלי חיים", היא מספרת, "עכשיו יש לי בבית כלב ושתי חתולות ורציתי להבין עליהם יותר. גם יש משהו מיוחד בזה שהיינו המחזור הרא' שון של המסלול הזה שהחל בתור משהו ניסיוני ולעשות משהו שגור לא היה."

לא מרטיע לנתח כלב או חתול פצוע או חולה ששרועים על שולחן הניתוח' חיים?

"זה נשמע נורא, אבל החבר'ה בכי' תה שלנו מאוד אהבו להשתתף בניתוח' חיים כאלה במרפאה. אומנם לא ניתחנו בפועל, אלא היינו בצוות שעובד סביב הניתוח, וזה עורר בנו עניין רב. את הניתוחים עצמם ערכו רופאים וטרי' גרים מקצועיים. אנחנו היינו מסייעים להם בהכנות, במדידת דם, במעקב אחר ההרדמה של בעל החיים, לקחת מדדים של בעל החיים המנותח. מאוד מעניין ומסקרן."

במצבים כאלה לא חשבת לפעמים למה לא הלכת ללמוד משהו יותר ק' נבנציונלי?

"היו לי חברים שלמדו ביולוגיה במ' סלול רגיל והם פחות נהנו ממני. אל המסלול הזה הלכתי מתוך בחירה. רציתי

לומדים בחדר הניתוחים

גילי ביתן: "את הניתוחים עצמם ערכו רופאים וטרינריים מקצועיים. אנחנו היינו מסייעים להם בהכנות, במדידת דם, במעקב אחר ההרדמה של בעל החיים, לקחת מדדים של בעל החיים המנותח. מאוד מעניין ומסקרן"

אמילי פופוב: "אני מתחברת למסלול הזה ואוהבת אותו ואם יתאפשר לי אני אפילו רוצה לשלב את התחום הזה במסגרת יחידת עוקץ או להיות כלבנית. זה ממש מעניין אותי"

איתן סיבוני: "זו הייתה הבחירה הכי טובה שעשיתי, חד משמעית. היה ממש כיף. היה שווה את זה. מבחינתי אלה היו לימודים הרבה יותר מעניינים מלמוד מקצועות קונבנציונליים כמו מתמטיקה והיסטוריה"

ד"ר ענת ליכטר-פלד, מרכזת המגמה ללימודי מדעי הרפואה הווטרינרית: "עד כה נאלצו התלמידים לעשות את הדרך עד לבית החולים הווטרינרי בבית דגן. מעתה, הכל כאן אצלנו תחת קורת גג אחת. זה ייחודי רק לנו"

תול. לנתח סוס זה כבר יותר משמעותי. סוס היא חיה עצומה ומדהימה". איתן סיבוני, לעומת זאת, מציין כי "הייתי מעדיף שיהיה לי נמר, אבל לא כדי לנתח אותו אלא כדי ללטף אותו. יש לי איוה חלום להשתתף בצוות של מנתחים שמטפלים בבעל חיים גדול ועוצמתי כמו נמר שיהיה שרוע כאן במרפאה על שולחן הניתוחים. מן הסתם זה יהיה מרשים מאוד".

שילוב מנצח

זה 11 שנים משמשת ד"ר ענת ליכטר-פלד (48), חברת קיבוץ משמר הנגב, מורה באשל הנשיא. במהלך השנים היא לימדה חקלאות וביולוגיה ובמקביל היא מחנכת כיתה ומרכזת שכבה. אחרי שיצאה לשנת שבתון חזרה ד"ר ליכטר-פלד, בעלת תואר דוקטור בוטרינריה, לאשל הנשיא והחליטה לשלב בין וטרינריה וחינוך. "זה שילוב מנצח", היא פוסקת.

"פניתי או למנהל בית החולים הווטרינרי בבית דגן, פרופ' אמיר שטיינמן, שהוא שותף שלנו לפרויקט הנוכחי, והתחלנו לגלגל את פרויקט המסלול ללימודי מדעי הרפואה הווטרינרית", היא מספרת. "כתבנו תוכנית לימודים של עשר יחידות לימוד לבגרות – חמש יחידות ביולוגיה וחמש יחידות חקלאות בהיקף של 900 שעות בדגש על וטרינריה. זה לא אומר שהתלמידים יוצאים מכאן כשהם וטרינרים, אבל הם מקבלים את החוויה ואת כל ההתנסות. זו התנסות לא פשוטה. לראות בעל חיים פצוע, לדבר על המתות חסד, זה לא פשוט. זו המגמה היחידה שכוללת מרפאה וטרינרית בתוך המוסד החי נוכי שבו מתקיימים הלימודים. עד כה נאלצו התלמידים לעשות את הדרך עד לבית החולים הווטרינרי בבית דגן במסגרת החלק המעשי של הלימודים. מעתה, הכל כאן אצלנו תחת קורת גג אחת. זה ייחודי רק לנו".

אחת. זה ייחודי רק לנו". תוכנית הלימודים במגמה משלבת לימודים עיוניים לצד למידה מעשית, סדורים, פרויקטים על בסיס של חקר ולמידה עצמית. בתוכנית משתתפים כ-60 תלמידים מכיתה י' ועד י"ב, כלור מר כל שכבה כוללת כ-20 תלמידים. בחלק העיוני התלמידים לומדים מקצועות מדעיים מוגברים כמו ביולוגיה, אנטומיה ופיזיולוגיה לצד תחומי ידע רפואיים ופרא-רפואיים כמו מחלות נפוצות, תורת החיסונים, סוגי תרופות, תזונת בעלי חיים וסוגיות אתיות ברפואה. בחלק המעשי, שותפים התלמידים לחשיבה והתנסות קלינית בנושאים כמו רפואת חירום בחיות מחמד, הרדמה, רפואה פנימית, רפואת עור

ועיניים וכן רפואת בקר, צאן וסוסים. כיצד המרפאה הווטרינרית שהוקמה באשל הנשיא תקדם את לימודי המקצוע? "היא תקדם מאוד. אני מאמינה, גם בתור מורה וגם בתור מי שהייתה סטודנטית ולמדה את המקצוע הזה, שתהיה ליך ההתנסות הוא הרבה יותר משמעותי ולימודי מאשר לשמוע הרצאה פרונטלית בליווי תמונות". המרפאה החדשה, שהוקמה בתקצוב המינהל לחינוך התיישבותי פנימייתי ועליית הנוער במשרד החינוך, היא בעצם שלוחה של בית החולים הווטרינרי האוניברסיטאי בבית דגן. היא מצוידת במיכשור רפואי מתקדם המאפשר לתלמידי המגמה להכיר מקרוב

את עולם הרפואה הווטרינרית ולהיות חלק בלתי נפרד מהטיפול בבעלי החיים שבאים למקום. התלמידים יצפו ויסייעו בניתוחים, יבצעו ניטור של בעל החיים בזמן הניתוח, ינתחו תוצאות של בדיקות דם, יבחנו צילומי רנטגן, וישתתפו בסיעור מוחות עם צוות המרפאה בדרך לאבחון מחלתו של בעל החיים שיבוא למרפאה. עוד מטרה של המרפאה החדשה היא להנגיש שירות וטרינרי לבעלי חיים באזור הדרום והנגב בזכות הגעת מורים מחים מבית החולים הווטרינרי האוניברסיטאי בית דגן למרפאה. בהמשך, כך לפי התוכנית, תעניק המרפאה גם שירותי חירום ואשפוז לחיות מחמד וטיפול בחיות ללא בעלים בשיתוף הרשויות המקומיות באזור. "בשלב זה מדובר בטיפול בכלבים ובחתולים", מדגישה ד"ר ליכטר-פלד, "ובהמשך נגיע גם לטיפול בבעלי חיים גדולים יותר".

מגמה מפוארת

"מדובר במיזם משותף לאוניברסיטה העברית ולמינהל החינוך התיישבותי במשרד החינוך", מציין ז'אן קלוד אטלי, המפקח על המשקים החקלאיים בכפרי הנוער מטעם המינהל לחינוך התיישבותי במשרד החינוך, "שהוקם במטרה להוות שלוחה של בית החולים הווטרינרי בבית דגן. הרעיון הוא לייצר מתחם שיהווה מגמה מפוארת שעניינה הוא לימודי רפואה וטרינרית לתלמידים, שבמסגרת אותם לימודים גם ניגשים לבחינות בגרות בהיקף של 10 יחידות. יצרנו מגמה שמאפשרת להניגיש לתלמידים תחום מאד מעניין. זה משהו מאד ייחודי. יש כאן שיתוף פעולה ישיר בין האקדמיה לבין מערכת החינוך כאשר כל צד תורם את חלקו וכולם נשכרים מזה. זו מגמה, כך אני מאמין, שבוגריה יהיו את דור העתיד של הווטרינרים בארץ".

חיבור לקהילה

מנהל כפר הנוער אשל הנשיא, ד"ר עוזי תפוחי, מסביר כיצד הלימודים במסלול למדעי הרפואה הווטרינרית תורמים לתלמידים ולקהילה

"הראייה הכוללת שלנו ככפר נוער היא חיים משותפים והכלה של אוכלוסיית חלשות, וזה כולל גם את בעלי החיים", מציין מנהל כפר הנוער אשל הנשיא, ד"ר עוזי תפוחי. "אנחנו צריכים לחשוב הלכה למעשה בצורה רחבה יותר, וזה מה שעומד לפתחנו בחינוך הערכי והלימודי של התלמידים". איך החינוך הערכי הזה מתבטא במגמת הלימודים הייחודית של מדעי הרפואה הווטרינרית?

"זה מסלול ייחודי שמתחבר לדג"א של אשל הנשיא שמשלב חקלאות וביולוגיה, משק חקלאי וחקלאות וטרינרית. זה עוד נדבך בתהליך הזה. הפרויקט הזה לא הגיע משום מקום. הוא הגיע ממקום של מגע עם חיות. כאשר הפרויקט הזה הוצע לי בשעתו לא הבנתי את גודל הטריוף. טירוף חיובי. הייחודיות של המגמה היא קודם כל במי שמוכיל את תוכנית הלימודים הזו. היכולת לאפשר תנאים ללמידה מעשית בתוך הבית זה חיבור מרהיב, גם מעשית וגם תיאורטית. אנחנו מביאים את זה למקום מאוד גבוה. יש פה גם חיבור לקהילה וגם חיבור לאקדמיה".

ד"ר עוזי תפוחי, הבחירה שלהם

מה יחשב מבחינתך להצלחה של מסלול הלימודים הזה? "עצם העובדה שהתלמידים נחשפים כאן לחינוך סביבתי, לאהבת בעלי חיים ומקבלים ארגו כלים להמשך החיים שלהם – זו למעשה ההצלחה. אם הם ימשיכו להיות וטרינרים או לא, זו כבר תהיה בחירה שלהם".